

zaaknummer 2012T755 (1)

22 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te
's-Hertogenbosch,

tegen:

(wijlen) **pastoor [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 mei 2012. Op 26 juni 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van drs. [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Klager en de kerkelijk gezagsdrager hebben afgezien van een zitting.

2. De klacht

2.1. Klager was van [jaar] tot en met [jaar] misdienaar bij de [naam]kerk in [plaats]. Aangeklaagde was aldaar pastoor. De eerste keer dat klager misdienaar was, moest hij zich uitkleden, werd hij betast door aangeklaagde en kreeg vervolgens een hemdje aan. Klager dacht toen nog dat dit bij het inwijdingsritueel hoorde. Aangeklaagde ging echter allens verder met de seksuele handelingen. Klager werd één tot twee maal per maand geaaid, aangeraakt, vastgepakt en kreeg kusjes op zijn hoofd, maar hij moest ook bij aangeklaagde op schoot zitten, zodat aangeklaagde zijn penis kon betasten. Na verloop van tijd moest klager met zijn gezicht naar een muur gaan staan terwijl de pastoor zijn schouders en achterwerk aaide en vervolgens klaar kwam tegen klagers achterwerk. Aangeklaagde waste daarna klagers achterwerk met een washandje en ging daarbij ook met zijn vinger in klagers anus. Klager is vijfmaal door aangeklaagde anaal verkracht, maar omdat klager het dan uitschreeuwde van de pijn trok aangeklaagde zich snel terug. Klager moest ook regelmatig de penis van aangeklaagde vasthouden en heeft, na aandringen van aangeklaagde, ook enkele malen diens penis in zijn mond moeten nemen.

2.2. Klager had zowel tijdens zijn lagere school als in het voortgezet onderwijs problemen met leren in de zin van concentratieproblemen, afwezigheid, angstig zijn, onzekerheid en ongelooft. Hij heeft daardoor het middelbaar beroepsonderwijs niet afgerond. Verder had klager het gevoel buiten de samenleving te staan. Hij heeft van kinds af aan het gevoel gehad dat hij volwassenen niet kon vertrouwen. Het feit dat zijn eigen moeder hem niet geloofde toen hij het seksueel misbruik opbiechtte, heeft diepe sporen bij hem nagelaten. Klager heeft als gevolg daarvan zijn leven lang conflicten gehad, rechtszaken gevoerd en veel drugs gebruikt, zodat hij niet hoefde te voelen. Verder is klager door het misbruik wars van alles wat met autoriteit te maken heeft. Sinds [jaar] is klager niet meer in staat om te werken doordat het seksueel misbruik in alle hevigheid aan de oppervlakte is gekomen. Klager is in therapie.

2.3. Klager wenst erkenning te krijgen van het feit dat hij seksueel misbruikt is en hoopt voorts te bereiken dat het seksueel misbruik binnen de Kerk wordt uitgeroeid.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hoewel het archiefonderzoek geen directe informatie over seksueel misbruik heeft opgeleverd, blijkt wel dat aangeklaagde plotsklaps uit de parochie is vertrokken. Enerzijds zal dit te maken hebben gehad met zijn gezondheid, doch anderzijds wordt in een stafverslag van eind [jaar] gesproken over: “Kwestie pastoor [naam] te [plaats]: moet ontslag nemen, zonder ruchtbaarheid”. Bij het Meldpunt zijn meerdere klachten en meldingen tegen aangeklaagde binnengekomen. Hoewel het bisdomarchief geen definitief uitsluitsel geeft, lijkt het waarheidsgehalte van de klacht evident, gezien de verdachte omstandigheden rond het vertrek van aangeklaagde uit [plaats] en de steunverklaringen en ingediende klachten en meldingen, aldus de bisschop.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast blijkt uit de verklaringen van [naam] (broer van klager), [naam] en [naam] van seksueel misbruik door aangeklaagde in globaal dezelfde periode. De Klachtencommissie acht voorts van belang dat ook de bisschop het misbruik aannemelijk acht.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren, het leed van klager te erkennen en daarvoor oprecht excuses aan te bieden.

Dit advies is vastgesteld op 22 januari 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de bisschop.